

Sygn. akt VIII U 66/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Anna Capik-Pater
Protokolant	Agata Kędzierawska

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2022 r. w Gliwicach

sprawy J. S. oraz wspólników spółki cywilnej (...), R. K., J. K., U. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania J. S. oraz wspólników spółki cywilnej (...), R. K., J. K., U. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 29 listopada 2021 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję i stwierdza, że J. S. jako pracownik u płatnika składek (...). spółka cywilna U. K. S. K., R. K., J. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 1 grudnia 2020 roku;
- zasądza od organu rentowego na rzecz wspólników spółki cywilnej solidarnie kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującej J. S. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) sędzia Anna Capik-Pater

Sygn. akt VIII U 66/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 29 listopada 2021r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie przepisów ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że J. S. jako pracownik u płatnika składek (...). Spółki Cywilnej, nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 grudnia 2020r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że złożenie dokumentacji zgłoszeniowej i rozliczeniowej po terminie oraz brak dowodów potwierdzających świadczenie pracy przez J. S. na rzecz płatnika składek (...). Spółki Cywilnej pozwalają uznać, że zgłoszenie do ubezpieczeń J. S. przez płatnika składek (...). Spółki Cywilnej było bezpodstawne. Organ rentowy wskazał, że dostarczone dokumenty są mało wiarygodne i mogły zostać sporządzone na potrzeby prowadzonego postępowania w celu uprawdopodobnienia zatrudnienia J. S.

w firmie (...)(...) Spółki Cywilnej i uzyskania pomocy publicznej z (...) Funduszu (...), gdy jednym, z warunków uprawniających do subwencji (...) jest zatrudnianie na dzień 31 grudnia 2020r. pracowników.

We wspólnym odwołaniu od decyzji (...). Spółka Cywilna (...), U. K., R. K., S. K. oraz ubezpieczona J. S., domagali się jej zmiany i uznania, że J. S. we wskazanym okresie podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom. Odwołujący wnieśli także o zasądzenie od organu rentowego kosztów zastępstwa radcowskiego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu odwołujący podnieśli, że istotnie Spółka zgłosiła pracownika do ubezpieczeń społecznych z opóźnieniem jednak stało się tak na skutek utrudnionej komunikacji pomiędzy Spółką a biurem rachunkowym i w żadnym wypadku nie było zrobione dla pozorów. Wszelkie należności dotyczące stosunku pracy pracownika zostały uregulowane i dotyczy to również składek na ubezpieczenie. Odwołujący dodali, że ubezpieczona, jako pracownik, ze Spółką i jej poprzednimi formami jest związana od dłuższego czasu.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy wniósł także o zasądzenie od odwołujących Spółki kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Jednym ze współników odwołującej Spółki jest J. K., który w roku 1975, razem z żoną, w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, otworzył cukiernię. W czasie prowadzenia firmy, ulegała ona rozwojowi. M. małżonkowie nabyli stare zabudowania dworskie w P., gdzie założyli restaurację (...). Jest ona obecnie prowadzona w (...) spółki (...), początkowo jednak była prowadzona w ramach jednoosobowej działalności przez J. K.. H., to hotel i restauracja. Tam jest zatrudnionych stale 7 – 8 pracowników, przy czym jest duża rotacja wśród nich. Oprócz pracowników są zatrudniani też uczniowie w liczbie 2 – 3.

Z momentem przekształcenia właścicielskiego powstała spółka (...), której współnikami oprócz J. K. i jego żony, są również ich wszystkie córki. Z czasem pojawiła się możliwość nabycia kolejnego lokalu, tj. restauracji w Ś. przy parku. To jest restauracja założona w roku 1898r, gdzie cały czas była prowadzona działalność gospodarcza. Rodzina podjęła więc wspólnie decyzję o nabyciu tego lokalu i kontynuowaniu jego działalności. Formalnie restauracja została nabyta przez (...) s.c., której udziałowcami są J. K. i jego żona, a także ich córka S. i jej mąż.

Ubezpieczona J. S. jest zatrudniona w firmach swego ojca, gdzie pracowała kolejno na wszystkich stanowiskach, poczynając od pomocy kuchennej, przez kucharza, kończąc na stanowisku menadżerskim. W trakcie tego zatrudnienia uzyskała tytuł mistrza w zawodzie kucharza. Zdobyła też wyższe wykształcenie w zakresie działalności turystycznej i hotelarskiej. Jest tam nadal zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy. Dodatkowo od początku zawiązania spółki (...), również jako jej współnik, wykonywała obowiązki służbowe na różnych stanowiskach, w zależności od potrzeby. W szczególności w K. J. pracuje od śniadań które są od godziny 6:00, 6:30. Śniadania są wydawane do godziny 10:00 - 10:30. O godzinie 12:00 otwierana jest willa

w Ś., która jest oddalona o 20 kilometrów i dojazd do niej zajmuje 15 minut.

W tym lokalu ubezpieczona oddzwania na telefony w sprawie cateringów, obiadów, odbiera też dostawy towaru.

Po nastaniu czasu pandemii, w odwołującej Spółce nastąpił gwałtowny spadek produkcji i wielokrotnie spadła ilość zamawianych posiłków w związku z obostrzeniami sanitarnymi, zabraniającymi korzystania z restauracji. W tym czasie działało wyłącznie połowa dostępnych miejsc w Hotelu. Z kolei potrawy były wydawane jedynie klientom hotelu oraz w ramach cateringu, na wynos. Spółka miała zatrudnionego menadżera, który utrzymywał kontakt z klientami.

W tym czasie, tj. 30 czerwca 2020r. zwolniła się menadżerka gdyż skończyła się jej umowa. Następnie 30 listopada 2020r. zwolnił się jeden z 2 kucharzy. To on czasami zastępował panią menadżer. W konsekwencji Spółka podjęła próbę pozyskania menadżera, jednak bez odzewu. Osoba taka była jednak potrzebna w celu utrzymania stałego kontaktu z klientami, którzy wcześniej umówili terminy imprez okolicznościowych i opłacili należne zadatki, jednak ze względu na obostrzenia sanitarne nie mogli oni skorzystać w tych terminach z usług lokalu. Koniecznym zatem było utrzymanie z nimi stałego kontaktu, w celu dokonania zmian terminów imprez, bądź też ich zamiany na zamówienie cateringu. Dodatkowo kontakt ten powodował, że klienci nie mieli poczucia, że lokal w związku z pandemią, całkowicie zaprzestał swojej działalności, co miało, po ustaniu obostrzeń sanitarnych, pomóc w szybkim odtworzeniu możliwości udostępnienia lokalu klientom.

W tym czasie J. S., która w K. J. była zatrudniona na umowę o pracę, faktycznie pełniła wszystkie obowiązki jakie wykonuje właściciel lokalu. Spółka podjęła więc decyzję o jej zatrudnieniu, zarówno na miejsce kucharza, jak i menadżera. W konsekwencji doszło do zawarcia spornej umowy o pracę. Miała ona bowiem ku temu predyspozycje i przejęła obowiązki przypisane obu tym stanowiskom, a dodatkowo też pracowała jako pomoc kuchenna. Formalnie została zatrudniona jako menadżer, ale faktycznie wykonywała wszystkie obowiązki jakie tylko były potrzebne, w tym obowiązki pomocy kuchennej, ale i osoby dbającej o porządek w pokojach hotelowych, dostawcy towaru i zamówień do klientów. W trakcie wykonywania przez nią obowiązków służbowych, jej pracę nadzorował jako pracodawca, J. K. lub jego córka S., którzy wydawali też ubezpieczonej polecenia służbowe, dodatkowego wykonania kolejnych zadań. Ubezpieczona była rozliczana z wykonanej pracy na podstawie list obecności, ale i efektów swojej pracy. Ubezpieczona za swoją pracę otrzymywała wynagrodzenie, które początkowo przez 2–3 miesiące odbierała w gotówce z kasy lokalu, następnie zaś wypłacane jej było na rachunek bankowy. Odwołująca Spółka wystawiła ubezpieczonej PIT-11 za 2020r. W toku postępowania odwołująca Spółka przedłożyła do akt sprawy potwierdzenie przelewu wynagrodzenia dla ubezpieczonej.

Ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z opóźnieniem, bo w grudniu 2021r., kiedy miała zostać przez pracodawcę zgłoszona do tych ubezpieczeń, zaistniały problemy w komunikacji pomiędzy Spółką a obsługującym ją biurem rachunkowym, które finalnie miało wysłać do ZUS, wszelkie niezbędne dokumenty. Dokumentacja rozliczeniowa za okres od grudnia 2020r. do lutego 2021r. została sporządzona przez odwołującą spółkę w lutym 2021r.

Odwołująca Spółka otrzymała subwencję z (...) Funduszu (...). Fakt zatrudnienia odwołującej był bez znaczenia w kontekście rozliczenia przez płatnika pomocy otrzymanej w ramach „Tarczy 1.0”, zaś pomoc w ramach „Tarczy 2.0” płatnik otrzymał w dniu 16 lutego 2021r.

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o materiał dowodowy w postaci: akt ZUS, zeznań świadków P. S., D. P. i R. M., zeznań ubezpieczonej J. S. oraz słuchanego za odwołującą Spółkę – (...), dowodów wpłat i potwierdzenia operacji związanych z działaniem lokali k. 98-121.

Sąd zważył, co następuje:

odwołanie (...). Spółka Cywilna (...), U. K., R. K., S. K. oraz ubezpieczonej J. S. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust.1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2022r., poz. 1009, ze zm.), zwanej ustawą, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów.

Po myśli art. 11 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 12, zaś według art. 12 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy, pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Za pracownika natomiast – w myśl art. 8 ust 1 ustawy - uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem, że jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca.

W orzecznictwie przyjmuje się, że pojęcia pracownik i zatrudnienie nie mogą być interpretowane na użytek ubezpieczeń społecznych inaczej niż interpretuje je akt prawny określający prawa i obowiązki pracowników i pracodawców - Kodeks pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30 maja 2005r., sygn. akt III AUa 283/2005).

Według definicji zawartej w art. 22 Kodeksu pracy, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia czy ubezpieczona J. S. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom jako pracownik w odwołującej (...). Spółki Cywilnej (...), U. K., R. K., S. K. od 1 grudnia 2020r. Organ rentowy zakwestionował bowiem fakt zatrudnienia ubezpieczonej podnosząc, że zgłoszenie jej do ubezpieczeń społecznych było bezpodstawne, zaś przedstawione przez odwołującą Spółkę dokumenty są mało wiarygodne i mogły zostać sporządzone dla uprawdopodobnienia zatrudnienia ubezpieczonej w celu uzyskania pomocy publicznej z (...) Funduszu (...), gdy jednym z warunków uzyskania takiej pomocy jest zatrudnienie pracowników na 31 grudnia 2020r.

Sąd nie podziela tych wątpliwości organu rentowego. Zdaniem Sądu przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe w sposób jednoznaczny wykazało, że ubezpieczona J. S. rzeczywiście w dniu 1 grudnia 2020r. zawarła umowę

o pracę z odwołującą Spółką i faktycznie pracę na podstawie tej umowy na rzecz odwołującej Spółki wykonywała do momentu skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia chorobowego w związku z macierzyństwem. Ubezpieczona pracowała w połowie pełnego wymiaru pracy, zajmując się kontaktami z klientami, pracą w kuchni oraz przy utrzymaniu porządku w pokojach hotelowych. Z tego tytułu uzyskiwała umówione wynagrodzenie, które było jej wypłacane początkowo gotówką, a następnie na rachunek bankowy. Niniejsze potwierdzają w szczególności zeznania słuchanych w sprawie świadków P. S., który jest kucharzem w tym lokalu, gdzie ubezpieczona realizowała sporne zatrudnienie, a także D. P. i R. M., którzy szczegółowo przedstawili problemy powodujące zgłoszenie ubezpieczonej do obowiązkowych ubezpieczeń po terminie, a także zeznania słuchanego za odwołującą Spółkę – (...) i wreszcie zeznania samej ubezpieczonej. Zeznania te były rzeczowe, szczegółowe, logiczne, przekonujące, zgodne ze sobą i korespondujące z treścią zgromadzonej dokumentacji i stąd w pełni zasługujące na wiarę. Sąd wziął pod uwagę także przedłożone przez odwołującą Spółkę dokumentację z przebiegu zatrudnienia ubezpieczonej, w tym potwierdzającą kontakty z klientami i aktywność samego lokalu.

Biorąc pod uwagę powyższe, okoliczność, że odwołująca Spółka nie dokonała zgłoszenia ubezpieczonej we właściwym czasie do ubezpieczeń społecznych, nie może rzutować negatywnie na sytuację ubezpieczonej, gdy materiał dowodowy zgromadzony

w sprawie jednoznacznie wskazuje, że ubezpieczona rzeczywiście zawarła z odwołującą Spółką w dniu 1 grudnia 2020r., ważną umowę o pracę i pracę na podstawie tej umowy faktycznie wykonywała do chwili skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia chorobowego w związku z macierzyństwem. A skoro tak to powinna podlegać jako pracownik obowiązkowym ubezpieczeniom jak w zaskarżonej decyzji, począwszy od daty zawarcia umowy o pracę, tj. od 1 grudnia 2020r.

W związku z powyższym, Sąd z mocy art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. w pkt 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, iż ubezpieczona J. S. jako pracownik w odwołującej spółce (...)(...), podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 grudnia 2020r.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz.U. poz.1800), w punkcie drugim i trzecim sentencji.

(-) sędzia Anna Capik – Pater